د مسلمان په ژوند کې د عباداتو ښې پايلې

ليکوال: عبدالمحسن عباد البدر

ژباړه: شکرالله رسولي

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

(c) ketabton.com: The Digital Library

عنوان	د مطالبو نوملړ	صفحه

عبادت څه ته وائي ؟: 4

د عبادت د قبلیدو دوه شرطونه: 5

د بدعت بدي: 6

صحیح ایمان او تقوا د ښه ژوند دوه اسباب : 9

د استغفار د ویلو فایدې: 12

د مسلمان په ژوند کي د صالح عمل فایدې: 13

د مسلمان په ژوند کي د لمانځه غوري پایلي: 15

د مسلمان په ژوند کي د زکاة ورکولو ګټې: 16

د مسلمان په ژوند کي د روژې نیولو ښې پایلي: 17

د حج فریضه د مسلمان په ژوند کي: 18

(c) ketabton.com: The Digital Library

الحمد لله نحمده ونستعينه ونستغفره، ونعوذ بالله من شرور أنفسنا ومن سيِّئات أعمالنا، مَن يهده الله فلا مُضلَّ له، ومَن يضلل فلا هادي له، وأشهد أن لا إله إلا الله وحده لا شريك له، وأشهد أن محمداً عبده ورسوله، أرسله بالهدى ودين الحقّ ليُظهره على الدِّين كلِّه، فبلَّغ الرسالةَ وأدَّى الأمانةَ، ونصحَ الأمَّةَ، اللَّهم صل وسلم وبارك عليه، وعلى آله وأصحابه، ومَن سلك سبيلَه واهتدى بهديه إلى يوم الدِّين.

عبادت څه ته وائي؟:

عبادت يو جامع نو دی، هر هغه څه ته شامل دی چي الله تعالى يې خوښوي او ورباندي راضي کيږي که هغه ظاهري او باطني اقوال وي او که اعمال ، عبادت د لوی اهميت څخه برخمن دی، د همدې موخي لپاره الله تعالى مخلوق پيدا کړ، رسولان يې ورته راوليږل، تر څو د الله تعالى په عبادت يې امر کړئ او د غيرالله د عبادت څخه يې رامنع کړي، الله سبحانه و تعالى فرمايلي دي: {وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالإِنْسَ إِلاَّ لِيَعْبُدُونِ}. (الذاريات:٥٦).

ژباړه: ما پيريان او انسانان زما د عبادت پرته د بل څه لپاره نه دي پيدا کړي.

يعني الله تعالى دوی د دې لپاره پيدا کړي دي چي پخپل عبادت امر ورته وکړي او د نافرمانۍ څخه يې را منع کړي.

الله سبحانه وتعالى فرمايلي دي: {وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولاً أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ}. (النحل:٣٦).

ژباړه: موږ په هر امت کي يو پيغمبر ليږلی، او د هغه په وسيله مو ټول خبر کړل چي: د الله بندګي وکړئ او د طاغوت له بندګۍ څخه ځان وژغورئ.

او الله سبحانه وتعالى فرمايلي دي: {وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ}. (الانبياء:٢٥).

ژباړه: موږ چې ستا څخه مخکي هر پيغمبر لېږلی دی، هغه ته مو همدغه وحيي کړې ده، چي زما څخه پرته بل اله (دعبادت لايق) نسته، نو تاسي همدا زما بندګي وکړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبادت ډېر اقسام او برخي لري؛ لکه ويره، اميد ،توکل،مينه،انابت،غيبي کومک غوښتل، د کومک لپاره فرياد، قرباني، نذر او داسي نور د عبادت مختلف ډولونه. همدا ډول د عبادت له جملې څخه؛ د اسلام پنځه ارکان دي چي د جبرائيل عليه السلام په مشهور حديث کي بيان سوي دي، کله چي يې د رسول الله صلی الله عليه وسلم څخه د اسلام په اړه پوښتنه وکړه نو نبي عليه الصلاة والسلام ورته وويل: (أشهد أن لا إله إلا الله و أشهد أن محمداً رسول الله) دا چي ته دا ګواهي ورکړې چي د الله تعالی څخه ماسيوا بل څوک د عبادت لايق نسته، او محمدصلی الله عليه وسلم د الله تعالی استازی دی، او لمونځ وکړې، زکات اداء کړې، د رمضان د مياشتي روژه ونيسې، او که دي توان او طاقت وي نو د بيت الله حج وکړې. (رواه مسلم، کتاب الايمان).

د عبادت د قبليدو دوه شرطونه:

عبادت هغه وخت قبليږي چي دوه شرطه پکښي نغښتي وي، **اول: اخلاص:** يعني عمل بايد خاص د الله تعالی د رضاء او يوازي بايد د الله تعالی لپاره وي، **دوهم:** په عمل کي بايد يوازي د نبي عليه الصلاة والسلام اتباع او پيروي وي، په عمل کي بايد خامخا اخلاص موجود وي، يعني يوازي به دا عمل د الله رضاء لپاره وي د بل چا رضاء به پدې عمل کي شريکه نه وي، ځکه چي د عبادت يوه زره هم د الله تعالی ماسيوا د بل چا لپاره نه کيږي.

دشهادتينو يعني د (أشهد أن لا إله إلا الله و أشهد أن محمداً رسول الله) د ويلو غوښتنه او مقصد دادی؛ چي عبادت به يوازي د الله تعالی لپاره خاص وي او يوازي به د رسول الله صلی الله عليه وسلم متابعت او پيروي پکښي نغښتې وي ، عبادت هغه وخت عبادت شمېرل کيږي چي د الله عزوجل د را استول سوي پيغمبر صلی الله عليه وسلم په طريقه برابر وي.

د (أشهد أن لا إله إلا الله) يعني (زه پدې شاهدي اداء کوم چي نسته لايق د عبادت مګر يو الله دی) د همدې کلمې د ويلو مقصد او غوښتنه داده چي د هر ډول عبادت لايق او مستحق د الله عزوجل څخه پرته بل څوک نه دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بدعت بدي:

او د شهادت دوهمه برخه (أشهد أن محمداً رسول الله) يعني (زه په دې خبرې شاهدي ورکوم چي محمدصلی الله علیه وسلم د الله تعالی ریښتنی استازی دی)، دا غوښتنه کوي چي هر عبادت بايد د همدې استازي او رسول په طريقه وي.

نو عبادت بايد په هغه طريقه ترسره نسي چي الله تعالی نازله کړې نه وي لکه په بدعتي طريقې سره عبادت کول يا په دين کي نوي کارونه ايجادول، بلکه عبادت بايد د سنت موافق وي، نو خلاصه خبره داده چي د (أشهد أن لا إله إلا الله) غوښتنه داده چي هر عبادت بايد يوازي او يوازي د الله تعالی لپاره وي، او د (أشهد أنّ محمداً رسول) غوښتنه داده چي هر عبادت بايد د همدې رسول په طريقه برابر ترسره سي.

خو کله چي يو له دې دوو شرطو څخه موجود نه وي، يا اخلاص موجود نه وي يا د رسول صلی الله عليه وسلم په طريقه نه وي، يا دواړه نه وي، نو پداسي حال کښې همدا عمل خپله پر عمل کونکي باندي رد دی، او د الله تعالی په نزد قبول نه دی، الله تعالی فرمايلي دي: {وَقَدِمْنَا إِلَى مَا عَمِلُوا مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنَاهُ هَبَاءً مَنْثُوراً}. (الفرقان:۲۳).

ژباړه: او هر څه چي د هغو کړه وړه دي موږ به هغه را واخلو، د دوړي په څير به يې والوزوو.

د اخلاص د نه شتون له کبله عمل رديږي، او رسول الله صلی الله عليه وسلم د هغه عمل په اړه فرمايلي دی چي پر بدعت بناء وي: (مَنْ أَحْدَثَ فِي أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ فِيهِ، فَهُوَ رَدٌّ)(چا که زموږ په دې دين کښې داسي عمل ترسره کړ چي په دين کښې نه ؤ نو هغه رد او مردود دی).
(صحيح البخاري،: بَابُ إِذَا اصْطَلَحُوا عَلَى صُلْحِ جَوْرٍ فَالصُّلْحُ مَرْدُودٌ ، سنن ابي داود:باب في لزوم السنة).

په صحيح مسلم کي بل روايت داسي راغلی دی: (مَنْ عَمِلَ عَمَلًا لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُوَ رَدٌّ) (چا که يو عمل ترسره کړ او پر هغه زموږ حکم نه ؤ نو هغه عمل رد دی). يعني نه قبليږي.

(صحيح مسلم: بَابُ نَقْضِ الْأَحْكَامِ الْبَاطِلَةِ، وَرَدِّ مُحْدَثَاتِ الْأُمُورِ).

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدا شان رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي: (فَإِنَّهُ مَنْ يَعِشْ مِنْكُمْ بَعْدِي فَسَيَرَى اخْتِلَافًا كَثِيرًا، فَعَلَيْكُمْ بِسُنَّتِي وَسُنَّةِ الْخُلَفَاءِ الْمَهْدِيِّينَ الرَّاشِدِينَ، تَمَسَّكُوا بِهَا وَعَضُّوا عَلَيْهَا بِالنَّوَاجِذِ، وَإِيَّاكُمْ وَمُحْدَثَاتِ الْأُمُورِ، فَإِنَّ كُلَّ مُحْدَثَةٍ بِدْعَةٌ، وَكُلَّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ).(سنن ابي داود: بَابٌ فِي لُزُومِ السُّنَّةِ ، و صححه الالباني.)۰

ژباړه: (یقیناً څوک چي زما څخه وروسته ژوندی وي نو ژر دی چي ډیر اختلاف به ووینی، نو پر تاسو دا لازمي ده چي زما سنت عملي کړئ او د خلفاء مهدینو او راشدینو سنت عملي کړئ، پدې سنتو باندي منګولي ټینګي کړئ او نواجذ غاښونه ورباندي راټاو کړئ، ځانونه په دین کي د نو کارو څخه وساتئ، یقیناً هر نوی کار په دین کي بدعت دی، او هر بدعت ګمراهي ده).

او نبي علیه الصلاة والسلام د(۷۳) درو اویا ډلو په حدیث کي دا خبره څرګنده کړې ده چي دوو اویا ډلې به جهنم ته ننوزي او یوه ډله به نجات او خلاصون پیدا کوي، او رسول الله صلی الله علیه وسلم دا خبره هم بیان کړې ده چي هغه ډله چي د اور څخه به نجات پیدا کوي هغه فرقه به ناجیه وي، او دا هغه کسان دي چي د رسول الله صلی الله علیه وسلم او د صحابه کرامو رضي الله عنهم اجمعین پر لار روان وي.

امام مالک بن انس رحمة الله علیه فرمایلي دي: ددې امت اخیر به په هغه څه اصلاح کیږي په کوم څه چي مخکني خلک اصلاح سوي وه، او بیا فرمایي: چا که په اسلام کي یو داسي عمل ایجاد کړ چي په اسلام کي یې دلیل موجود نه ؤ او ده همدا نوی کار ښه ګڼی نو په حقیقت کي ده پر نبي علیه الصلاة والسلام باندي د خیانت ګمان وکړ. الله تعالی فرمایي: {الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ}.(المائده:۳).

ژباړه: نن مي تاسو ته ستاسو دین مکمل کړ.

که په هغه ورځ یو کار دین نه ؤ نو نن ورځ هم دین نه ګڼل کیږي. (الاعتصام د شاطبي: ج۱/ص۲۸).

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو ازي د نيت او ارادې په صفا والي باندي عمل نه قبليږي، تر څو چي دليل و رباندي موجود نه وي، رسول الله صلى الله عليه وسلم ته يوه صحابي وويل: (فَإِنِّي نَسَكْتُ شَاتِي قَبْلَ الصَّلاَةِ، قَالَ: «شَاتُكَ شَاةُ لَحْمٍ). (صحيح البخاري: بَابُ الأَكْلِ يَوْمَ النَّحْرِ).

ژباړه: ما د اختر د لمانځه مخكي قرباني وكړه، نو نبي عليه الصلاة والسلام ورته وويل: ستا پسه د غوښو پرته د بل څه لپاره نه دى). يعني دا قرباني نه ده، ځكه چي د رسول الله صلى الله عليه وسلم د طريقې او سنت خلاف ده، سنت دا دى چي لمړى د اختر لمونځ ترسره سي بيا قرباني وكړل سي، نو د لمانځه مخكي قرباني معتبره نه ده.

حافظ ابن حجر عسقلاني په فتح الباري د بخاري په شرح كي فرمايې: شيخ ابو محمد بن ابي جمره فرمايلي دي: د دې حديث څخه دا خبره معلومه سوه چي كه عمل د ښه او صفا نيت موافق هم وي خو چي د شريعت مخالف وي بيا هم نه صحيح كيږي. عبدالله ابن مسعود رضي الله عنه د رسول الله صلى الله عليه وسلم رېښتنى ملګرى دا سي مسجد ته داخل سو چي خلكو په مسجد كي حلقه جوړه كړې وه، او د هر يوه سره يو څه كوچنۍ ډبري وي، په دوى كي يو سړي وويل: سل واره (سبحان الله) واياست، سل واره (لااله الاالله) واياست، سل واره (الله اكبر) واياست، يعني د ډبرو په شمېرولو سره يې عبادت او ذكر كاوه، تر څو چي عبدالله ابن مسعود رضي الله عنه د دوى سر ته ودرېدى او وې ويل: دا تاسو څه كوئ؟، دوى وويل: اې د عبدالرحمن پلاره! د ډبرو په شمار سره (الله اكبر، لا اله الا الله او سبحان الله) وايو، ده ورته وويل: خپل ګناهونه وشمارئ زه ستاسو لپاره ضامن يم چي ستاسو نيكياني به ضايع نسي، هلاكت دى، اې د محمد (صلى الله عليه وسلم) امته! تاسو څومره پر خپل هلاكت تيزي كوى! دغه ستاسو د نبي صلى الله عليه وسلم ملګري په ګڼ شمار ژوندي دي، او تر اوسه د رسول الله صلى الله عليه وسلم كالي لا نه دي زاړه سوي، لوښي يې نه دي مات سوي، زما دي قسم په هغه رب وي چي زما نفس يې په لاس كي دى، تاسو د هدايت څخه په ډك ملت باندي ياست، او يا دا چي د ګمراهۍ د دروازې خلاصونكي ياست؟! دوى وويل: په الله تعالى قسم اې د عبدالرحمن پلاره ! موږ د خير پرته بله اراده نه لرل، عبدالله ابن مسعود رضى الله عنه ورته وويل: ډېرو د خير اراده كونكو ته به خير هيڅكله و نه رسيږي. (الدارمي: بَابُ فِي كَرَاهِيَةِ أَخْذِ الرَّأْيِ وصححه الالباني).

(c) ketabton.com: The Digital Library

صحیح ایمان او تقوا د ښه ژوند دوه اسباب :

په عبادت کي د سیني خلاصوالی، د حالت ښه والی، د رزق پراخي، سلامتي، راحت او اطمینان او داسي نوري بې شماره ښې پایلي او تاثیرات نغښتي دي.

په زیاتو قرآني ایاتو او نبوي احادیثو کي د عبادت د کولو تاثیرات او ښې نتیجې رانقل سوي دي، ځکه تقوا او صالح اعمال د دنیا او اخیرت سعادت او خوشبختي ده.

الله تعالی فرمایي: {وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَى آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَرَكَاتٍ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ}. (الاعراف:۹۶).

ژباړه: که د سیمو خلګو ایمان راوړی وای او د پرهیزګاری کړنلاره یې غوره کړې وای، نو موږ به پر هغو د اسمان او ځمکي د برکتونو دروازې پرانیستي وای.

دا ایت د عبادت پر ګټورو او ښو پایلو مشتمل دی، یعني چا که تقوا کول او پر الله تعالی یې ایمان راوړ، نو الله تعالی به ده ته ثابت قدمي ورکړي، په دنیا کي به حلال رزق ورکړي، د اسمان او مځکي برکتونه به وربانديي را خلاص کړي، د اسمانه به باران را نازل کړي، او د مځکي به نباتات او مختلفي خزاني را وباسي.

الله تعالی د اهل کتابو په اړه فرمایي: {وَلَوْ أَنَّهُمْ أَقَامُوا التَّوْرَاةَ وَالإِنْجِيلَ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِمْ مِنْ رَبِّهِمْ لأَكَلُوا مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ}. (المائده:۶۶)

ژباړه: کچیري دوی تورات او انجیل او هغه څه چي دوی ته نازل سوي دي نافذ کړي وای، چي د دوی د رب له لوري ورته لیږل شوي وه، نو د دوی لپاره به له پاسه روزي اوریدله او له لاندي به را خوټیدله.

یعني هغه رزقونه چي الله تعالی یې د اسمانه د باران په سبب رالیږي، او د ځمکي څخه نبات او کښتونه را زرغونوي، همداسي د مځکي څخه خزاني هم راباسي دا هر څه هغه وخت کیدای سوای چي اهل کتابو الهي کلام تطبیق او عملي کړی وای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پدې دوو اياتونو کي الله تعالی د کليو د اوسيدونکو او د اهل کتابو د ايمان او تقوا يادونه وکړه، چي په دنيا کي به سعادت او پراخ ژوند ورکړي، مګر اخروي ثواب او اجر د متقي مؤمنانو لپاره دی، الله تعالی په قرانکريم کي فرمايلي دي: {وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْكِتَابِ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَكَفَّرْنَا عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَأَدْخَلْنَاهُمْ جَنَّاتِ النَّعِيمِ}. (المائده:۶۵).

ژباړه: که دغو اهل کتابو ايمان راوړی وای او له الله تعالی څخه يې وېره کړې وای؛ نو موږ به د دوی ګناهونه ور رژولي وای او دوی به مو له نعمتونو څخه ډکو جنتونو ته ننيستلي وای.

په بل ايت کي الله تعالی فرمايې: {يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلاً سَدِيداً}. (الاحزاب:۷۰).

ژباړه: اې مؤمنانو ! د الله څخه وويرېږئ او سيده خبره کوئ.

تقوا ،حقه او مسقيمه وينا هغه لوی عبادت دی چي تر سره کونکو ته يې الله تعالی دوه غوره او لوی نعمتونه ورکوي، لکه څنګه چي الله تعالی فرمايې: {يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَمَنْ يُطِعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزاً عَظِيماً}. (الاحزاب:۷۱).

الله تعالی به ستاسو عملونه سم کړي او ستاسو ګناهونه به معاف کړي هر څوک چي د الله او د هغه د رسول اطاعت وکړي هغه په لوې کاميابۍ سره کامياب سو.

د عملونو اصلاح کول او د ګناهونو معافول هغه لوی او ستري پايلي دي چي الله تعالی يې و مسلمانانو ته د عبادت له کبله په دنيا او اخرت کي ورکوي.

الله تعالی فرمايې: {مَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجاً وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لا يَحْتَسِبُ}. (الطلاق:۲-۳).

ژباړه: چا که د الله تعالی څخه وېره وکړه، الله تعالی به د هغه لپاره له ستونزو څخه د وتلو کومه لاره پيدا کړي، او هغه ته به له داسي لاري څخه روزي ورکړي، چي هغه لوري ته يې ګومان هم نه وي.

ددې ايت څخه معلومه سوه چي تقوا او پرهيزګاري د الله تعالی عبادت او طاعت ته وايې، يعني کله چي يې امرونه پرځای سي او د نواهيو څخه يې پرهيز وکړل سي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تقوا ثمره او پایله داده چي الله تعالی به دده هر ډول ستونزي حل کړي، کړاونه به يې سپک کړي، او بې ګمانه او بې فکره به حلال رزق ورکړي.
او په بل ايت کي فرمايې: {وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مِنْ أَمْرِهِ يُسْراً}. (الطلاق:۴).

ژباړه: څوک چي د الله څخه وويرېږي، الله عزوجل يې په کار کي اسانتيا پيدا کوي.

د تقوا له فايدو څخه دا هم ده چي الله تعالی و مؤمن مسلمان ته کارونه اسانوي، د خير دروازي ورباندي را خلاصوي، د دنيا او اخرت د سعادت او نيکبختۍ لاري به ورته را پرانيسي.

په بل ايت کي الله تعالی فرمايې: {وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ وَيُعْظِمْ لَهُ أَجْراً}. (الطلاق:۵)

ژباړه: څوک چي د الله عزوجل څخه وويرېږي، الله تعالی به د هغه ګناهونه ور معاف کړي او لوی اجر به ورکړي.

او الله تعالی فرمايې: {يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنْ تَتَّقُوا اللَّهَ يَجْعَلْ لَكُمْ فُرْقَاناً وَيُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ}.(الانفال:۲۹).

ژباړه: اې مؤمنانو! که تاسو له الله تعالی څخه وويرېږئ، نو الله تعالی به تاسي ته فرقان در په برخه کړي (چي د حق او باطل تر منځ توپير وکړئ.) او ستاسو ګناهونه به معاف کړئ او تاسو ته به بخښنه وکړي. الله تعالی لوی فضل کونکی دی.

لدې ايت څخه په واضحه ډول معلومه سوه؛ چاچي تقوا وکړه يعني د الله تعالی څخه په پټه او ښکاره وويريدی نو الله تعالی به د حق او باطل تر منځ د فرق کولو ځواک او مَلَکه ورکړي، په دنيا کي به پر هدايت وي او په پوهي او بصيرت به ژوند تيروي، په اخرت کي به يې الله تعالی ګناهونه معاف کړي.

او د ايت دَين په اخير کي فرمايې: {وَاتَّقُوا اللَّهَ وَيُعَلِّمُكُمُ اللَّهُ}. (البقره:۲۸۲).

ژباړه: د الله تعالی څخه وويرېږئ الله تعالی تاسو ته د عمل سمه لار درښيي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د استغفار د ویلو فایدې:

الله تعالی د نوح علیه السلام او د هغه د قوم داسې حکایت کوي: {قُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّاراً يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَاراً يُمْدِدْكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَيَجْعَلْ لَكُمْ جَنَّاتٍ وَيَجْعَلْ لَكُمْ أَنْهَاراً}. (نوح:۱۰-۱۲).

ژباړه: ماوویل: له خپل رب څخه بخښنه وغواړئ، بېشکه چې هغه ډېر زیات بخښونکی دی؛ هغه به پر تاسو له اسمانه ښه اورښتونه وکړي؛ تاسو ته به مالونه او اولادونه در په برخه کړي، ستاسو لپاره به باغونه پیدا کړي او ستاسو لپاره به ویالې وبهوي.

دا د عبادت پایلي او نتایج دي، پدې ایت کښي عبادت یعني د بخښي غوښتلو په سبب الله تعالی په شېلو شېلو بارانونه کوي، بخښه غوښتونکو ته مالونه او اولادونه ورکوي، باغونه او د اوبو پراخي ور نصیب کوي.

همدارنګه الله تعالی د نبي علیه الصلاة والسلام او د هغه د قوم حکایت داسې رانقلوي: {وَأَنِ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ يُمَتِّعْكُمْ مَتَاعاً حَسَناً إِلَى أَجَلٍ مُسَمّىً وَيُؤْتِ كُلَّ ذِي فَضْلٍ فَضْلَهُ}.(هود:۳).

ژباړه: او که تاسو له خپل رب عزوجل څخه بخښنه وغواړئ او د هغه لوري ته را وګرځئ، نو هغه به تر یوې ټاکلي مودې پوري تاسو ته د ژوند ښه وسایل درکړي؛ او هر د فضل خاوند ته به د هغه فضل ورکړي.

ددې ایاتونه په څېر الله تعالی د هود علیه السلام او د هغه د قوم حکایت هم رانقلوي او فرمایلي یې دي: {وَيَا قَوْمِ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَاراً وَيَزِدْكُمْ قُوَّةً إِلَى قُوَّتِكُمْ}.(هود:۵۲).

ژباړه: او اې زما قومه! له خپل رب څخه بخښنه وغواړئ، بیا د هغه لوري ته رجوع وکړي، هغه به پر تاسو له اسمانه ښه اورښتونه وکړي، او ستاسو پر اوسني قوت سربیره به نور قوت در زیات کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مسلمان په ژوند کي د صالح عمل فايدې:

همدا شان الله تعالی فرمايې: {مَنْ عَمِلَ صَالِحاً مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَى وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهُ حَيَاةً طَيِّبَةً وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ}. (النحل:٩٧).

ژباړه: هر څوک چي ښه عمل وکړي که هغه نارينه وي او که ښځه، په دې شرط چي مؤمن وي، هغه ته به موږ خامخا په دنيا کي پاک ژوند ورکړو او (په اخرت کښې به) دغسي خلګو ته خامخا د هغو اجر له ډېرو ښو عملونو سره سم ورکړو.

د دې ايت څخه دا خبره څرګنده سوه؛ چي د ايمان او نيک عمل په سبب الله تعالی و انسان ته پاک او نيکبخته ژوند ورکوي، دا اسي ژوند چي د الله تعالی پر ويره او د رسول صلی الله عليه وسلم پر اطاعت ولاړ وي.

همدا رنګه په نبوي احاديثو کي د عباداتو ښې پايلي او ښه تاثيرات را نقل سوي دي، نبي عليه الصلاة والسلام و عبدالله ابن عباس رضي الله عنهما ته په قيمتي وصيت کي فرمايې:(احْفَظِ اللَّهَ يَحْفَظْكَ، احْفَظِ اللَّهَ تَجِدْهُ تُجَاهَكَ).(الترمذي).

ژباړه: (د الله تعالی د دين او احکامو ساتنه په دعوت او عمل سره وکړه الله تعالی به ستا ساتنه وکړي، د الله تعالی احکام عملي کړه نو الله تعالی به خپل مخ ته ووينې. (الترمذي).

په مسند احمد کي روايت دی رسول الله صلی عليه وسلم فرمايلي دي: (احْفَظِ اللهَ يَحْفَظْكَ، احْفَظِ اللهَ تَجِدْهُ أَمَامَكَ، تَعَرَّفْ إِلَيْهِ فِي الرَّخَاءِ، يَعْرِفْكَ فِي الشِّدَّةِ).

ژباړه: (د الله تعالی د دين او احکامو ساتنه په دعوت او عمل سره وکړه الله تعالی به ستا ساتنه وکړي، د الله تعالی احکام عملي کړه نو الله تعالی به (د خپلي مرستي لپاره) خپل مخ ته ووينې، د اسانۍ په حالت کي د الله تعالی احکام عملي کړه نو الله تعالی به په سختۍ کي ستا کومک وکړي).

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدا حدیث امام نووي پخپل کتاب اربعین کي په نونسم شمېره رانقل کړی دی، او د نووي په شرح کي ابن رجب رحمة الله علیه د دې حدیث څخه قیمتي معناګاني را ایستلي دي او فرمایلي دي: کله چي الله تعالی د خپل بنده حفاظت کوي نو دوه ډوله حفاظت یې کوی:

لمړی: د بدن، مال، اولاد او کورنۍ حفاظت یې کوي.

دوهم: د دینداری حفاظت یې کوي، یعني له ګمراه کونکو شبهاتو او ناروا خواهشاتو څخه یې ساتي چي له امله به په دین او دنیا کي پوره استقامت ترلاسه کړي، نو چا که د الله تعالی احکام عملي کړل او تر حدود یې تجاوز ونه کړ نو الله تعالی د هغه حفاظت کوي، نو د الله تعالی بنده د هغه د حدودو ساتنه کوي امرونه یې عملي کوي او د منع سو شیانو څخه یې ځان ساتي.

د نبي علیه الصلاة والسلام دا قول: (يَحْفَظْكَ). یعني (الله تعالی به ستا ساتنه وکړي) دا د عمل جزاء ده، او د صالح عمل ښه پایله او نتیجه ده، همدا د عمل مطابق جزاء ده، او نبي علیه الصلاة والسلام دا قول چي فرمایلي یې دي: (احْفَظِ اللهَ تَجِدْهُ أَمَامَكَ). یعني (د الله تعالی د حدودو ساتنه وکړه الله تعالی به (د خپلي مرستي لپاره) خپل مخ ته ووینې، یعني: الله تعالی به په تا باندي احاطه وکړي او ستا رعایت به وکړي، او د هر ډول بدۍ څخه به ستا ساتنه وکړي.

همدا ډول د نبي علیه الصلاة والسلام دا قول: (تَعَرَّفْ إِلَيْهِ فِي الرَّخَاءِ، يَعْرِفْكَ فِي الشِّدَّةِ).(د اسانۍ په حالت کي د الله تعالی احکام عملي کړه، نو الله تعالی به په سختۍ کي ستا کومک وکړي) یعني: کله چي ته د الله عزوجل او د رسول صلی الله علیه وسلم اطاعت د پراخۍ او اسانۍ په حالت کي وکړې او نافرماني یې نه کوي نو الله تعالی به د همدې عمل په اساس تاته اجر او ثواب درکړي او په سختۍ کي به دي یوازي نه پرېږدي.

د دې خبري د لا روښانتیا لپاره د هغو درو کسانو قصه رانقلو چي د باران له امله یې په غره کښي یوه غار ته پناه وړې وه، غار ته په داخلېدو سره یوه لویه ډبره را ایله سول او د غار خوله یې بنده کړل چي له امله یې دې درو کسانو د راوتلو وس نه درلود، نو په غار کي په داسي حال کي پاته سول چي په ژوندون یې د ځانو لپاره قبر جوړ کړ، په خپلو مابینځو کي

(c) ketabton.com: The Digital Library

یې سره وویل چي ددې سختۍ څخه به یوازي په هغو اعمالو خلاصون پیدا کوو چي د پراخۍ او اسانۍ په وخت کي مو ترسره کړي دي، نو هر یوه خپل اعمال الله تعالی ته وسیله کړل، یوه یې د مور او پلار سره نیکه رویه او سلوک و الله تعالی ته وسیله کړل، بل یې د الله تعالی د ویري د زنا پریښول و الله تعالی ته وسیله کړ، او دریم یې د مزدور د حق ساتنه او په هغه کښي زیاتوب و الله تعالی ته وسیله کړل، نو ټولو هغه اعمال الله تعالی ته وسیله کړل چي د اسانۍ او پراخۍ په حالت کي یې ترسره کړي وه، نو الله تعالی دا لو ډبره ایسته کړل او دوی لدې غار څخه راووتل او خلاصون یې پیدا کړ.(دا قصه په صحیح البخاري او صحیح مسلم کي رانقل سوې ده).

همدا شان لمونځ، زکاة، روژه او حج ترسره کول د مسلمان په ژوند کي ښه اغیزې او نتیجې لري.

د مسلمان په ژوند کي د لمانځه غوري پایلي:

لمونځ د اسلام ستن (یا د ملا د تیر حثیت لري)، دا هغه عبادت دی چي د فحشاء او منکر څخه مسلمان راګرځوي، دا عبادت د بنده او الله ترمنځ یوه ټینګه او مضبوطه رابطه ده، کله چي یو مسلمان خپل لمنځونه په مسجد کي د نورو مسلمانانو سره کوي نو پدې سره دده اړیکه د الله تعالی سر نوره هم قوي کیږي، په دې عمل سره دده اړیکه شپه او ورځ د الله تعالی سره دایمي او ابدي پاتیږي.

د الله عزوجل لپاره پنځه وخته فرض لمونځ او نور نوافل اداء کول انسان له فحشاء او منکر څخه لیري ساتي، کله چي یو انسان د یو منکر کار هوډ وکړي نو لمونځ یاد کړي او د ځان څخه پوښتنه کوي چي لمونځ د څه لپاره کوي؟ او ولي پر لمانځه دومره ټینګ دی؟ نو خپله خپل نفس ته ځواب ورکوي او وایې: ځکه لمونځ کوي چي د الله تعالی څخه د ثواب او اجر امید او د عذاب څخه یې ویره لري، ځکه دا لمونځ دی چي انسان له فحشاء او منکر څخه راګرځوي، نو د لمانځه په سبب به د فحشاء او منکر څخه لیري وي.

الله تعالی فرمایلي دي: {وَأَقِمِ الصَّلاةَ إِنَّ الصَّلاةَ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ}.(العنکبوت:۴۵).

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژباړه: او لمونځ قایم کړه، په باوري ډول لمونځ له بدلمنۍ او ناوړو چارو څخه منع کوي.

د مسلمان په ژوند کي د زکاة ورکولو ګټې:

همدارنګه زکاة ورکول هم له ډېرو اغیزناکو او عظیمو فوایدو څخه برخمن دی، د زکاة په ورکولو سره د مسلمان نفس د زړه د تنګۍ او بخل څخه ساتي، مال پاکیږي نمو او ډیربښت کوي، همدارنګه د زکاة په ورکولو سره که چیري خانان خپل زکاتونه و فقیرانو ته ورکړي نو د دې الهي حکم په ترسره کولو سره به فقیران ماړه او بې حاجته سي، چي دېته په عربي کي (التکافل الاجتماعي) وايې.

د معاذ بن جبل رضي الله عنه په حدیث کي راغلي دي، چي رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته وویل: (که چیري دې خلګو (یعني اهل کتابو) د لمانځه حکم ومانه، نو دوی ته خبر ورکړه چي الله تعالی د دوی په اموالو کي زکاة فرض کړی دی، چي د دوی د خانانو څخه به اخیستل کیږي او د دوی پر فقیرانو به تقسیمیږي.

د زکاة په ورکړه کښي خپله خانانو ته هم لویه ګټه رسیږي ځکه د زکاة په ورکړي سره نفسونه پاکیږي، په مال کښي یې نمو او ډیربښت راځي، د مسلمانانو سره په مرسته او کومک سره ثواب ورکول کیږي، او الله تعالی د زکاة حکم پداسي ډول فرض کړی دی چي فقیر او غني دواړو ته په یو وخت کي ګټه رسیږي، زکاة د مال هغه لږ برخه ده چي حاجتمند ته یې ورباندي فضیلت ورکړی دی او د مال لږ برخه یې پر غني یا خان فرض کړی دی.

مسکینانو ته په زکات او د صدقاتو په ورکولو باندي ښه اثار او ګټوري پایلي مرتبي دي، په صحیح مسلم کي د ابوهریره رضي الله عنه روایت دی چي رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي: یو وخت یو سړی په یوه دښته کي روان ؤ چي نابېره یې د وریځي له طرفه اواز واوریدی: چي د فلاني باغچه اوبه کړه، نو وریځ روانه سوه او پر یوې توري ډبریني مځکي یې باران وکړ، تر څو یو خوړ د اوبو ډک سو، نو دې سړي دا اوبه تعقیب کړي، تر څو یو داسي سړي ته ورسید چي په باغ کي یې اوبه په بیلچه بیلولې، ده ورته وویل: اې! د الله بنده ستا نوم څه دی؟ هغه ورته وویل: فلانی، ده د ځان سره وویل: دا خو هغه نوم دی چي ما له وریځي څخه واوریدی، هغه ورته وویل: د اې د الله بنده! ولي زما څخه پوښتنه کوي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده ورته وويل: ما يو اواز له وريځې له طرفه واوريدی، د هغه چا نوم مې واريدی چې ددې اوبو خاوند دی، او ويل ئې: د فلاني باغ اوبه کړه يعني ستا نوم يې ياداوه، نو ته پدې باغ کې څه کوې؟ هغه سړي ورته وويل: دا چې تا دا خبره وکړه، نو زه ددې باغ په حاصلاتو کښې فکر کوم، درې برخې يې کوم، يوه برخه يې خيراتوم، دوهمه برخه زه او زما عيال خورو، او پاته برخه يې دوباره په باغ کې لګوم. په بل روايت کې راځي چې دريمه برخه يې مسکينانو ،سوالګرو او مسافرو ته ورکوم.

د مسلمان په ژوند کې د روژې نيولو ښې پايلې:

روژه هم د نورو عبادتو په څير د لويو ګټو او ښو پايلو څخه برخمنه ده، ځکه چې روژه ډال دی، لکه څنګه چې رسول الله صلی الله عليه وسلم فرمايلي دي: "الصيامُ جُنّة" يعني روژه ډال دی، همدا روژه د اور څخه هم ډال او سَپَر دی، د اخيرت د عذاب څخه وقايه او پوښ دی، روژه د ګناهونو په مقابل کې ډال دی، ځکه د روژې په نيولو سره د نفس او شهوت قوت کمزوری کيږي، روژه د هغو محرماتو تر منځ يو ديوال دی چې د ځينو نعمتو له لذت څخه رامنځ ته کيږي، لدې کبله رسول الله صلی الله عليه وسلم فرمايلي دي: (حُفَّتِ الْجَنَّةُ بِالْمَكَارِهِ، وَحُفَّتِ النَّارُ بِالشَّهَوَاتِ). (صحيح مسلم،كتاب الْجَنَّةِ وَصِفَةِ نَعِيمِهَا وَأَهْلِهَا). ژباړه: (جنت په سختيو او کړاونو کې پټ دی، او جهنم په شهواتو کې پټ دی).

او د مسلم په روايت کې راځي چې جنت ته لار د الله تعالی پر طاعت باندې صبر او د ګناهونو څخه صبر ته ضرورت لري، او جهنم ته لار په شهواتو کې پټه ده.

نو کوم انسان چې لدې ناروا خواهشاتو او شهواتو څخه ليرې سو نو ژوند يې سلامت سو، او کله چې د شهواتو او خواهشاتو و خوا ته مخ کړي نو پايله او انجام يې غم او پښيماني او د دنيا او اخرت ذلت او خواري ده. عبدالله ابن مسعود رضی الله عنه د رسول الله صلی الله عليه وسلم څخه روايت رانقلوي چې هغه وفرمايل: اې د ځوانانو ټولۍ! د چا که په تاسو کې د نکاح توان وي نو هغه دې ضرور نکاح وکړي، ځکه دا نکاح د سترګو ډېره را بندونکې او د شرمګاه ښه ساتونکې ده، او د چا که د نکاح توان نه وي نو هغه دې روژې ونيسي ځکه دا روژه دده لپاره د خواهشاتو منع کونکې ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نبي علیه الصلاة والسلام دا خبره واضحه کړل چي کوم انسان د نکاح توان ولري نو هغه دي د خپل نفس او د بل نفس د پاکۍ له کبله د نکاح په کولو کي تیزي وکړي.

خو کله چي د نکاح وس او توان نه لري نو د هغه لپاره نبي کریم صلی الله علیه وسلم د نبوي علاج وړاندیز کړی دی چي هغه روژه ده، ځکه په روژه کښني د نفس د ضعیفوالي له کبله روژه یو حامي او وقایه د ګناهونو څخه وي.

کله چي خانان روژه نیسي نو دوی ته د وږو کسانو احساس پیدا کیږي، نو پدې کار سره د الله تعالی شکر اداء کوي، دا فکر ورسره پیدا کیږي چي دوی داسي دیني ورونه لري چي بیله روژې لوږه تیروي.

د حج فریضه د مسلمان په ژوند کي:

حج یو لوی عبادت دی، الله تعالی پر خپلو بندګانو په ټول عمر کي یو وار فرض کړی دی، په حج کي ځیني احکام تر مال پوري تعلق لري او ځیني بیا تر بدن پوري تعلق پیدا کوي، چي په ترسره کولو سره یې د مسلمان په ژوند کي ښې او ګټوري پایلي او نتیجې په لاس ورځي، او رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي: (یوه عمره تر بلي عمرې د ګناهونو کفاره ده، او د قبول سوي حج بدله بېله جنته بل څه نه ده). (البخاري،مسلم).

د ابوهریره رضی الله عنه څخه روایت دی چي د رسول الله صلی الله علیه وسلم څخه تر ټولو افضلو اعمالو پوښتنه وسول نو هغه ورته وویل: (پر الله تعالی او د هغه پر رسول ایمان ایمان لرل، بیا یې ورته وویل سول چي ددې څخه وروسته کوم عمل زیات افضل دی؟ وې فرمایل: د الله تعالی په لار کښني جهاد کول، بیا یې ورته وویل سول چي ددې څخه وروسته کوم عمل زیات بهتر دی؟ وې فرمایل: قبول سوی حج). (البخاري، مسلم).

د ابوهریره رضی الله عنه څخه روایت دی چي رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایل: (چا که د الله تعالی لپاره داسي حج وکړ چي نه یې شرعي جماع وکړه او نه یې ناروا عمل وکړ نو داسي راستون سو لکه اوس چي خپلي مور زیږولی وي). (البخاري،مسلم).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مقبول حج علامه داده چي د نبي عليه الصلاة والسلام د سنت مطابق وي، او د حج څخه وروسته یې په ژوند کښي نوره هم تقوا او دینداري راغلي وي.

حج او عمره و الله تعالی ته د قرب او نژدیوالی لوی سببونه دي، د مثال په ډول طواف؛ طواف داسي عبادت دی چي الله تعالی د کعبې له ځانګړتیاؤ څخه ګرځولی دی، یعني دا عبادت یوازي او یوازي د کعبې پر شاوخوا کیدای سي.

دا خبره د یادولو وړ ده چي هر طواف چي د کعبې ماسیوا بل ځای کیږي هغه نامشروع او ناروا عمل دی، لدې کبله پر قبر طواف کول حرام عمل دی.

په همدې توګه د حجر اسود مچول او لمسول، او د رکن یمانی لمسول یو مشروع عمل دی، ددې دوو ځایو ماسیو بل هیڅ چیري د ډبري په مچولو او لمس کولو سره الله عزوجل ته ځان نژدي کول نه دي راغلي او نه الله تعالی دا عمل مشروع ګرځولی دی. لدې کبله کله چي عمر رضی الله عنه حجر اسود مچل کړ نو وې ویل: زه پدې ښه پوهیږم چي ته یوه ډبره یې، نه ضرر رسولای سي او نه ګټه، که ما رسول الله صلی الله علیه وسلم نه وای لیدلی چي ته یې مچولې ما به نه وای مچ کړې، (البخاري، مسلم).

د حج په اداء کولو سره د یو مسلمان په ژوند کښي ښې او ګټوري پایلي او نتیجې په لاس راځي، کله چي حاجي د حج لپاره خپل کالي وکاږي او احرام واغوندی نو پدې حالت کي خان او مسکین یو شان وي، چي ددې لباس په اغوستلو سره یې د کفن لباس وریادیږي، نو د مرګ لپاره په نیکو اعمالو تیاری نیسي، لکه څنګه چي الله تعالی فرمایلي دي: {تَزَوَّدُوا فَإِنَّ خَيْرَ الزَّادِ التَّقْوَى}.(البقره:۱۹۷)

ژباړه: د حج د سفر لپاره د لاري توښه درسره واخلئ؛ او تر هر څه ښه د لاري توښه پرهیزګاري ده.

او بیا کله چي حاجیان د عرفې پر میدان سره یوځای سي نو دا خپله د قیامت د ورځي د دریدولو سره مشابهت پیدا کوي، نو د قیامت د ورځي لپاره په صالحو اعمالو سره ځان تیاروي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

همداسي په حج کي د شرق او غرب مسلمانان ملاقات او ليده کاته کوي، پيژندنه يې کيږي او يو او بل ته نصيحتونه کوي، په احوالو ځانونه سره خبروي او په خوشحاليو يې خوشحاله کيږي، دا داسي مثال لري لکه دردونه او کړاونه چي يې سره شريک وي، يو بل ته لارښونه کوي، او د الله تعالی د امر مطابق يو له بله په نيکۍ او تقوا کومک سره کوي.

حاصل د خبري دادی؛ چي دا لوی او عظيم عبادات دي، چي الله تعالی مشروع ګرځولي دي، او خپل حنيف دين يې ورباندي بناء کړی دی، چي په ترسره کولو سره يې د مسلمان په ژوند کي ګټوري او اغيزناکي پايلي په دنيا او اخرت کي لاس ته ورځي.

د الله تعالی څخه سوال کوم چي د هغه اعمالو توفيق راکړي چي الله تعالی ورباندي راضي کيږي، او موږ د هغو کسانو له جملې څخه وګرځوي چي خبره اوري او د ښو خبرو متابعت کوي، او د الله تعالی څخه دا سوال کوم چي موږ د هدايت لوري ته بلونکي مهديين وګرځوي، يقيناً الله تعالی سخاوالا او کريم ذات دی.

وصلَّى الله وسلم وبارك وأنعم على خير أنبيائه ورسله نبيِّنا وإمامنا وسيدنا محمد بن عبد الله، وعلى آله وأصحابه، ومَن سلك سبيلَه واهتدى بهداه، والحمد لله ربّ العالمين، والسلام عليكم ورحمة الله وبركاته.

۲۶/۷/۱۴۳۹

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library